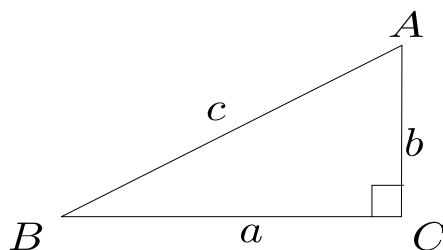

תרגילים: פונקציות טריגונומטריות

נוסחאות

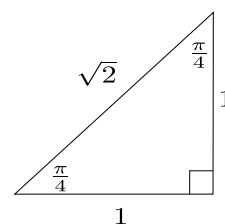

$$\sin(\angle A) = \frac{a}{c}, \quad \cos(\angle A) = \frac{b}{c}, \quad \tan(\angle A) = \frac{a}{b}.$$

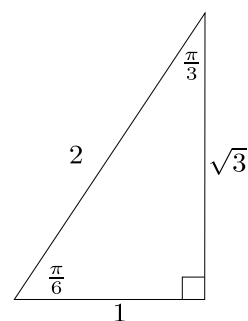
משפט פיתגורס:

$$a^2 + b^2 = c^2 \quad \Leftrightarrow \quad c = \sqrt{a^2 + b^2}$$

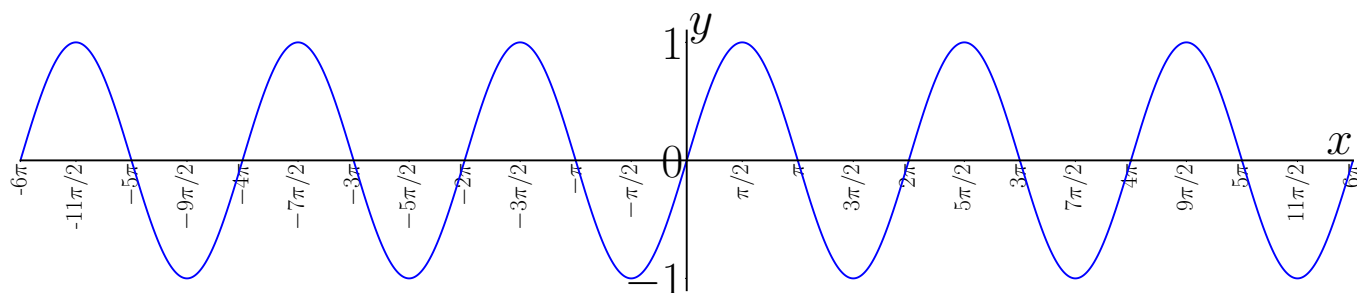
$$\begin{aligned} \sin\left(\frac{\pi}{4}\right) &= \frac{1}{\sqrt{2}} = \cos\left(\frac{\pi}{4}\right) \\ \tan\left(\frac{\pi}{4}\right) &= 1 = \frac{\sin\left(\frac{\pi}{4}\right)}{\cos\left(\frac{\pi}{4}\right)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sin\left(\frac{\pi}{6}\right) &= \frac{1}{2} = \cos\left(\frac{\pi}{3}\right) \\ \sin\left(\frac{\pi}{3}\right) &= \frac{\sqrt{3}}{2} = \cos\left(\frac{\pi}{6}\right) \\ \tan\left(\frac{\pi}{3}\right) &= \sqrt{3} = \frac{\sin\left(\frac{\pi}{3}\right)}{\cos\left(\frac{\pi}{3}\right)} \\ \tan\left(\frac{\pi}{6}\right) &= \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\sin\left(\frac{\pi}{6}\right)}{\cos\left(\frac{\pi}{6}\right)} \end{aligned}$$

$$\underline{y = \sin x}$$

ערכים עיקריים:

$$\sin(0) = 0, \quad \sin\left(\frac{\pi}{2}\right) = 1, \quad \sin(\pi) = 0, \quad \sin\left(\frac{3\pi}{2}\right) = -1, \quad \sin(2\pi) = 0.$$

פונקציה אי-זוגית:

$$\sin(-x) = -\sin(x).$$

פונקציה מחזורית עם מחזור $T = 2\pi$:

$$\sin(x + 2\pi n) = \sin(x), \quad n \in \mathbb{Z}$$

ערכים מחזוריים:

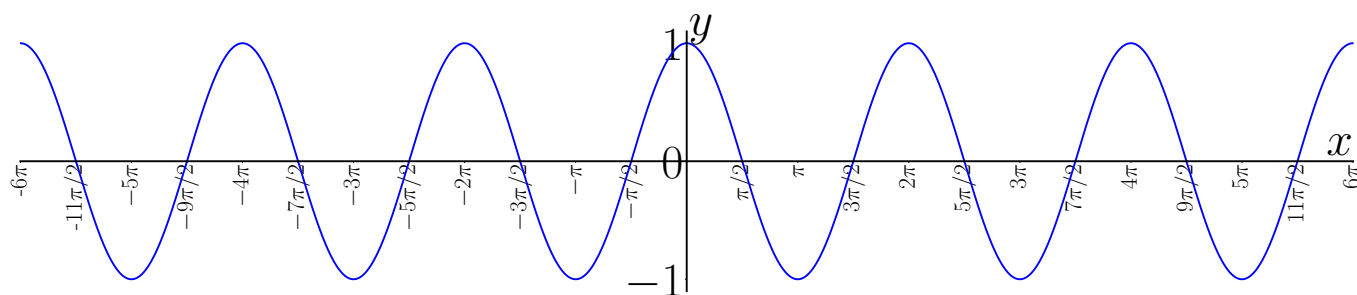
$$\sin\left(\frac{\pi}{2} + 2\pi n\right) = 1, \quad \sin\left(-\frac{\pi}{2} + 2\pi n\right) = -1, \quad \sin(n\pi) = 0, \quad \sin\left((2n-1)\frac{\pi}{2}\right) = (-1)^n, \quad n \in \mathbb{Z}.$$

ערכים שיקופיים:

$$\sin(\pi - x) = \sin x, \quad \sin(x - \pi) = -\sin x, \quad \sin(x + \pi) = -\sin(x).$$

$$\sin^n(x + \pi) = \begin{cases} -\sin x & n \text{ אי זוגי} \\ \sin x & n \text{ זוגי} \end{cases}$$

$$\underline{y = \cos x}$$

ערכים עיקריים:

$$\cos(0) = 1, \quad \cos\left(\frac{\pi}{2}\right) = 0, \quad \cos(\pi) = -1, \quad \cos\left(\frac{3\pi}{2}\right) = 0, \quad \cos(2\pi) = 1.$$

פונקציה זוגית:

$$\cos(-x) = \cos(x).$$

פונקציה מחזורית עם מחזור $T = 2\pi$:

$$\cos(x + 2\pi n) = \cos(x) , \quad n \in \mathbb{Z}$$

ערכים מחזוריים:

$$\cos\left(\frac{n\pi}{2}\right) = 0 , \quad \cos(2\pi n) = 1 , \quad \cos(\pi + 2\pi n) = -1 , \quad \cos(n\pi) = (-1)^n , \quad n \in \mathbb{Z} .$$

ערכים שיקופיים:

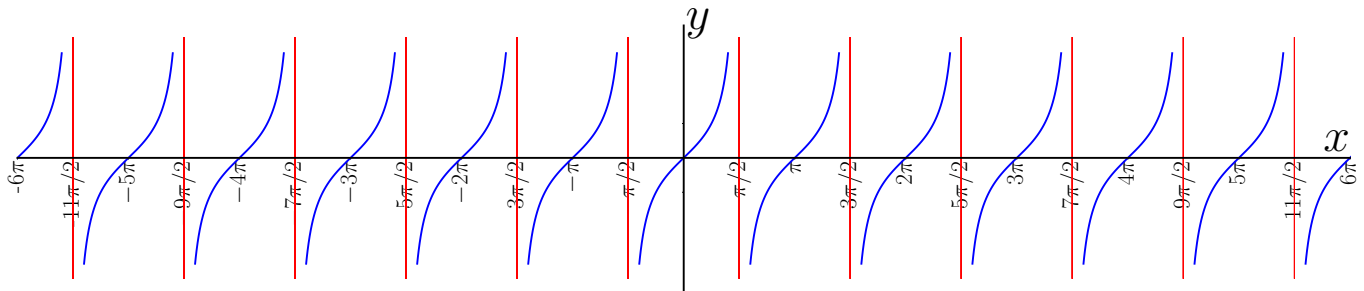
$$\cos(\pi - x) = -\cos x , \quad \cos(x - \pi) = -\cos x , \quad \cos(x + \pi) = -\cos(x) .$$

$$y = \tan x$$

תחום הגדרה:

$$x \neq \frac{\pi}{2} + n\pi , \quad n = 0, \pm 1, \pm 2, \dots .$$

$$\cos^n(x + \pi) = \begin{cases} -\cos x & n \text{ אי זוגי} \\ \cos x & n \text{ זוגי} \end{cases}$$

ערכים עיקריים:

$$\tan(0) = 0 , \quad \tan\left(\frac{\pi}{4}\right) = 1 , \quad \tan\left(-\frac{\pi}{4}\right) = -1 , \quad \tan\left(\frac{\pi}{2}\right) \rightarrow \infty , \quad \tan\left(-\frac{\pi}{2}\right) \rightarrow -\infty .$$

פונקציה אי-זוגית:

$$\tan(-x) = -\tan(x) .$$

פונקציה מחזורית עם מחזור $T = \pi$:

$$\tan(x + \pi n) = \tan(x) , \quad n \in \mathbb{Z}$$

ערכים מחזוריים:

$$\tan\left(\frac{|n|\pi}{2}\right) \rightarrow \infty , \quad \tan\left(-\frac{|n|\pi}{2}\right) \rightarrow -\infty , \quad \tan(n\pi) = 0 , \quad n \in \mathbb{Z} .$$

ערכים שיקופיים:

$$\tan(\pi - x) = -\tan x , \quad \tan(x - \pi) = -\tan x , \quad \tan(x + \pi) = \tan(x) .$$

דוגמה

נקח למשל $f(x) := \sin(5x)$. כדי למצוא את המחזור שלה, נשים לב כי המחזור של $\sin$ עם ארגומנט כלשהו היא 2π , כלומר

$$f(x) = \sin(5x) = \sin(5x + 2\pi) = \sin\left(5\left(x + \frac{2\pi}{5}\right)\right) = f(x + 2\pi/5)$$

לכן קיבלנו כי $f(x) = f(x + 2\pi/5)$ ולפי המחזור של הפונקציה הוא $T = 2\pi/5$.

דוגמה

תהי $f(x) := \sin^4(x)$. נשים לב כי המחזור של $\sin^4(x + \pi) = \sin^4(x)$, לכן $f(x) = f(x + \pi)$ ולפי המחזור של הפונקציה הוא $T = \pi$.

שאלות

שאלה 1 מצאות ללא מחשבון, את הערכים של הפונקציות הטריגונומטריות הבאות.

1) $\sin\left(\frac{\pi}{6} + \pi\right)$	2) $\cos\left(\frac{\pi}{3} - \pi\right)$	3) $\sin\left(\pi - \frac{\pi}{6}\right)$
4) $\tan\left(\frac{\pi}{3} + \pi\right)$	5) $\cos\left(-\frac{\pi}{6}\right)$	6) $\sin\left(\frac{\pi}{4} - \pi\right)$
7) $\cos(6\pi)$	8) $\cos\left(\frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{6}\right)$	9) $\cos\left(\pi - \frac{\pi}{6}\right)$
10) $\sin\left(-\frac{\pi}{4}\right)$	11) $\sin\left(\pi + \frac{\pi}{3}\right)$	12) $\sin\left(-\frac{\pi}{4}\right)$
13) $\tan\left(\pi - \frac{\pi}{6}\right)$	14) $\sin\left(\frac{\pi}{3} + \pi\right)$	
15) $\tan\left(-\frac{\pi}{4}\right)$	16) $\sin\left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{6}\right)$	17) $\cos\left(\frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{3}\right)$
18) $\cos\left(-\frac{\pi}{3}\right)$	19) $\sin(12\pi)$	20) $\sin\left(\pi + \frac{\pi}{4}\right)$
21) $\sin\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right)$	22) $\cos\left(\frac{\pi}{3} + \frac{\pi}{2}\right)$	23) $\tan\left(\frac{\pi}{3} + \pi\right)$
24) $\sin\left(-\frac{\pi}{6}\right)$	25) $\cos\left(\frac{\pi}{6} + \pi\right)$	26) $\tan\left(\pi - \frac{\pi}{4}\right)$
27) $\sin\left(\frac{\pi}{3} + \frac{\pi}{2}\right)$	28) $\cos(16\pi)$	29) $\cos\left(-\frac{\pi}{4}\right)$
30) $\tan\left(\pi - \frac{\pi}{3}\right)$	31) $\sin\left(\frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{4}\right)$	32) $\cos\left(\frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{4}\right)$
33) $\sin\left(\frac{\pi}{3} + \frac{\pi}{2}\right)$		

שאלה 2 מצאות ללא מחשבון, את הערכים של הפונקציות הטריגונומטריות הבאות.

1) $\sin\left(\frac{5\pi}{3}\right)$	$\cos\left(\frac{2\pi}{3}\right)$	2) $\sin\left(\frac{3\pi}{4}\right)$
3) $\cos\left(\frac{7\pi}{6}\right)$	4) $\sin\left(\frac{2\pi}{3}\right)$	5) $\sin\left(-\frac{\pi}{6}\right)$
6) $\cos\left(\frac{5\pi}{6}\right)$	7) $\sin\left(\frac{5\pi}{4}\right)$	8) $\cos\left(\frac{9\pi}{6}\right)$ ‘
9) $\sin\left(\frac{7\pi}{4}\right)$	10) $\tan\left(\frac{5\pi}{4}\right)$	11) $\cos\left(\frac{3\pi}{2}\right)$
12) $\sin\left(\frac{4\pi}{6}\right)$	13) $\sin(-3\pi)$	

שאלה 3 מצאו את המחזור של הפונקציות הבאות:

1) $\cos(11x)$	2) $\sin(3x)$	3) $\sin^2(x)$
4) $\cos^4(x)$	5) $\sin^3(x)$	6) $\cos^5(x)$
7) $\sin^6(x) - \cos^6(x)$	8) $\sin^3(x)$	9) $\cos^5(x)$
10) $\sin\left(\frac{x}{3}\right)$	11) $\cos\left(\frac{x}{5}\right)$	12) $\sin(4x) \cos\left(\frac{x}{3}\right)$ ‘
13) $\sin^5(x) - \cos^5(x)$	14) $\sin\left(\frac{x}{2}\right) \cos(10x)$	15) $\sin^6(x) + \cos^6(x)$
16) $\sin^8(x) - \cos^8(x)$	17) $\cos^4(x) - \sin^4(x)$	18) $\sin(5x) \cos(x)$
19) $\sin(5x) \cos\left(\frac{x}{5}\right)$		

פתרונות

שאלה 1

- 1) $-\frac{1}{2}$ 2) $-\frac{1}{2}$ 3) $\frac{1}{2}$ 4) $\sqrt{3}$
5) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ 6) $-\frac{1}{\sqrt{2}}$ 7) 1
8) $\frac{1}{2}$ 9) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ 10) $-\frac{1}{\sqrt{2}}$
11) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ 12) $-\frac{1}{\sqrt{2}}$ 13) $-\frac{1}{\sqrt{3}}$
14) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ 15) -1 16) $\frac{\sqrt{3}}{2}$
17) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ 18) $\frac{1}{2}$ 19) 0
20) $-\frac{1}{\sqrt{2}}$ 21) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ 22) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$
23) $\sqrt{3}$ 24) $-\frac{1}{2}$ 25) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$
26) -1 27) $\frac{1}{2}$ 28) 1
29) $\frac{1}{\sqrt{2}}$ 30) $-\sqrt{3}$ 31) $\frac{1}{\sqrt{2}}$
32) $-\frac{1}{\sqrt{2}}$ 33) $\frac{1}{2}$

שאלה 2

- 1) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ 2) $-\frac{1}{2}$ 3) $\frac{1}{\sqrt{2}}$
4) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ 5) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ 6) $-\frac{1}{2}$
7) $-\frac{\sqrt{3}}{2}$ 8) $-\frac{1}{\sqrt{2}}$ 9) 0
10) $-\frac{1}{\sqrt{2}}$ 11) 1   12) 0
13) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ 14) 0

שאלה 3

1) $\frac{2\pi}{11}$	2) $\frac{2\pi}{3}$	3) π
4) π	5) 2π	6) 2π
7) π	8) 2π	9) 2π
10) 6π	11) 10π	12) 6π ‘
13) 2π	14) 4π	15) π
16) π	17) π	18) 2π
19) 10π		